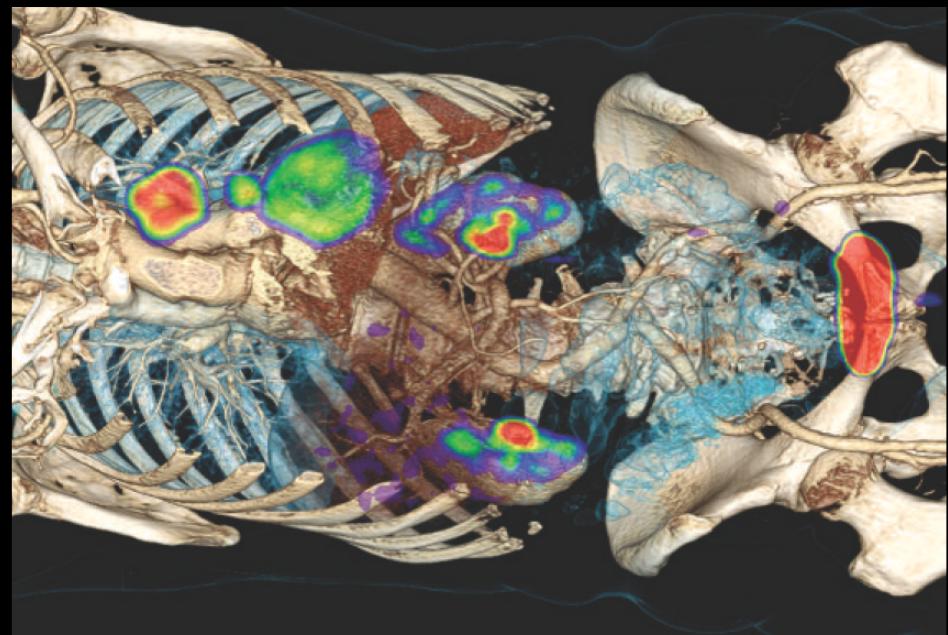
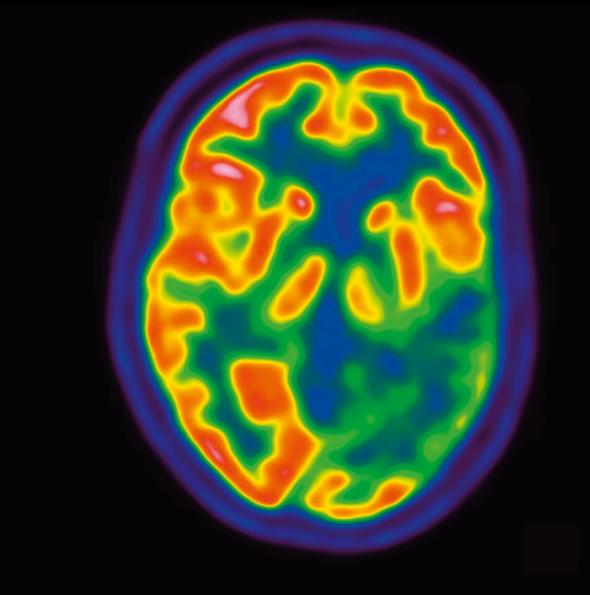

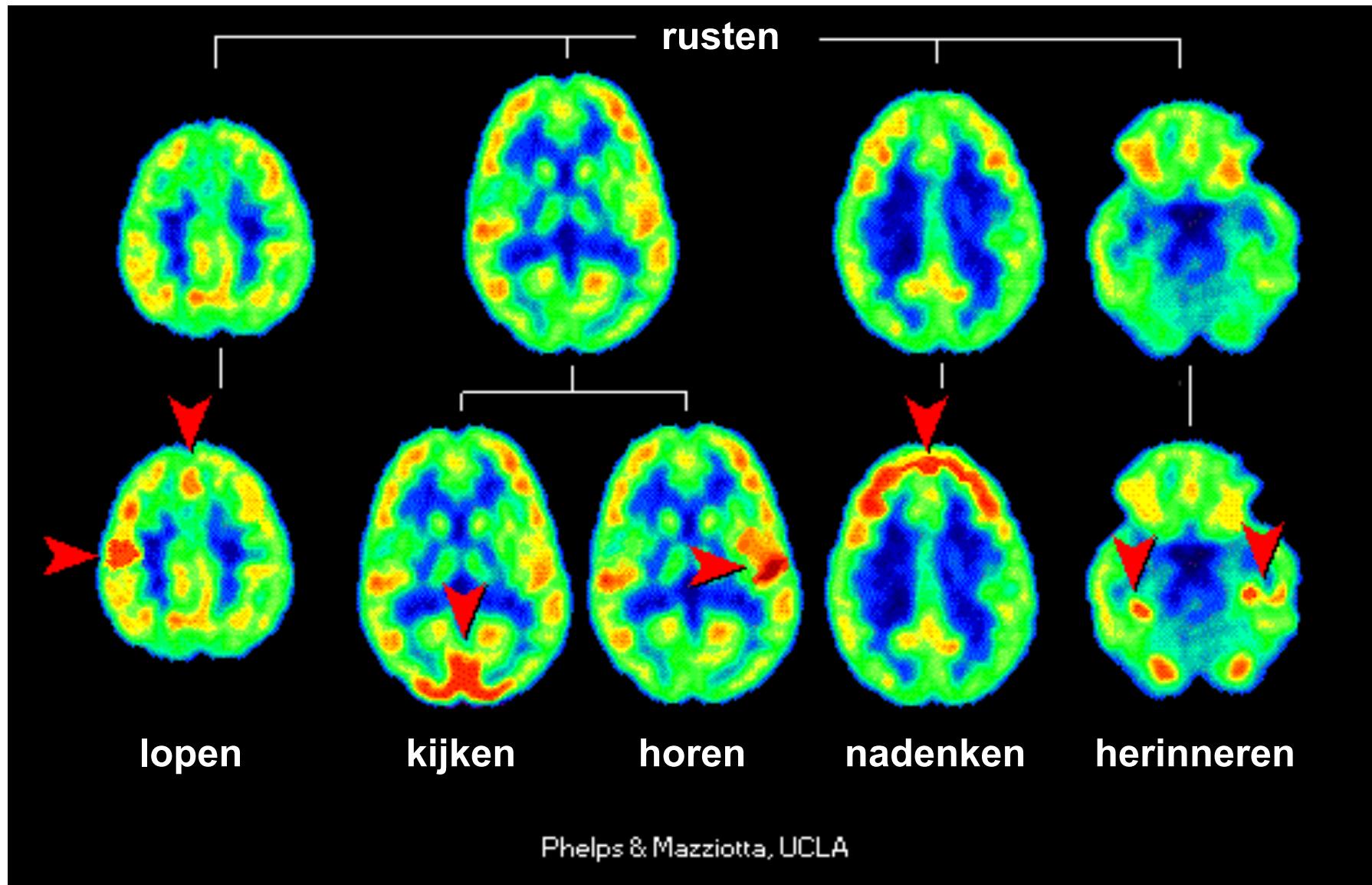
Radioactieve straling toont wat er in het lichaam gebeurt

Peter Dendooven

29 november 2019

Een voorbeeld: activiteit in de hersenen

Wat is straling ? Soorten straling ?

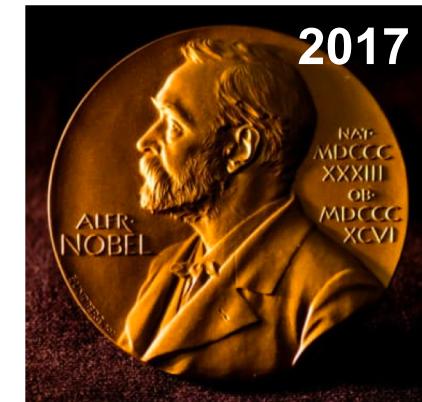
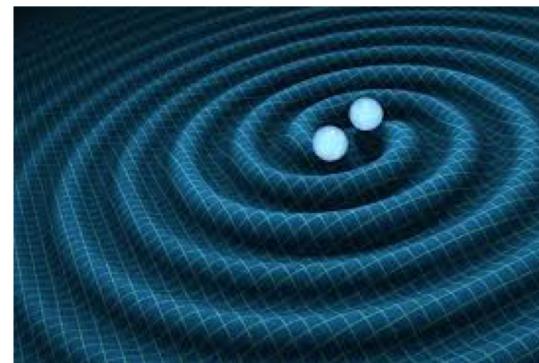

productie en overdracht van **energie** in de vorm
van **elektromagnetische golven** of **deeltjes**

Soorten straling naar “karakter”

- > elektromagnetische golven – fotonen
  - geen massa, gaan altijd met de lichtsnelheid, altijd straling
- > deeltjes met massa
  - van elementaire deeltjes tot ionen
  - e.g. elektron, neutrino, proton, neutron, ion
  - alleen “straling” als ze energie transporteren in een bepaalde richting
- > zwaartekrachtgolven

Soorten straling naar oorsprong

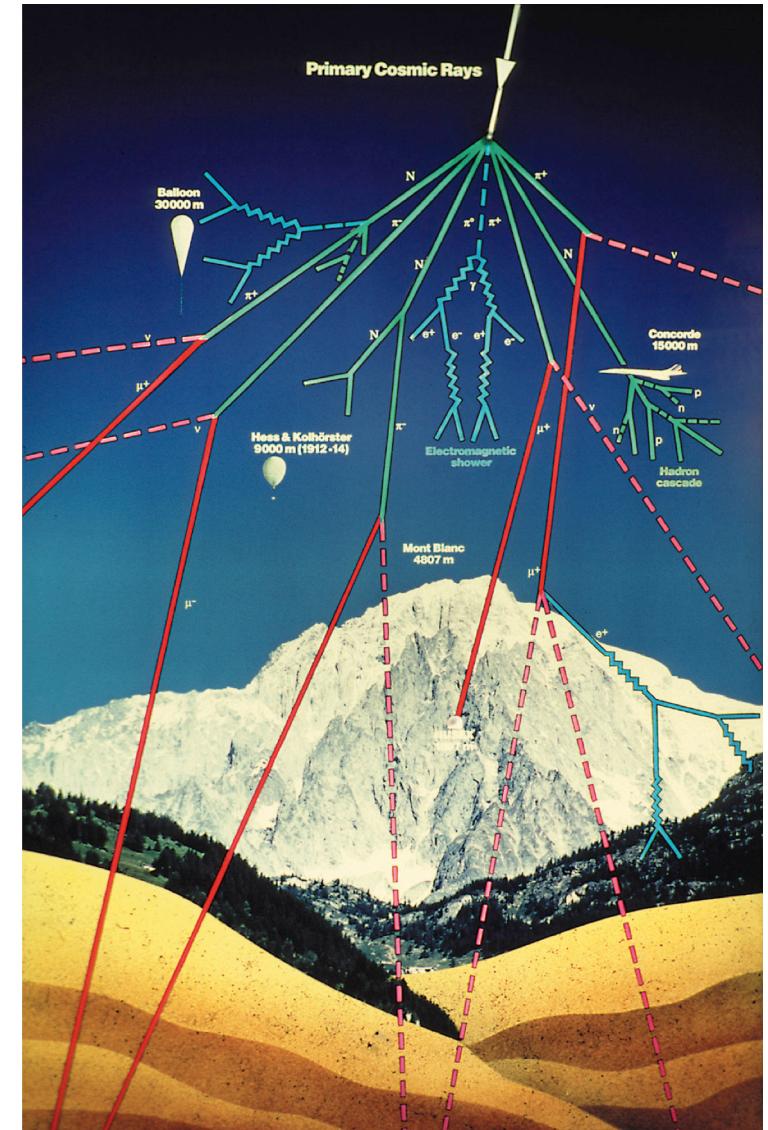
radioactieve straling

Röntgenstraling (x-stralen)

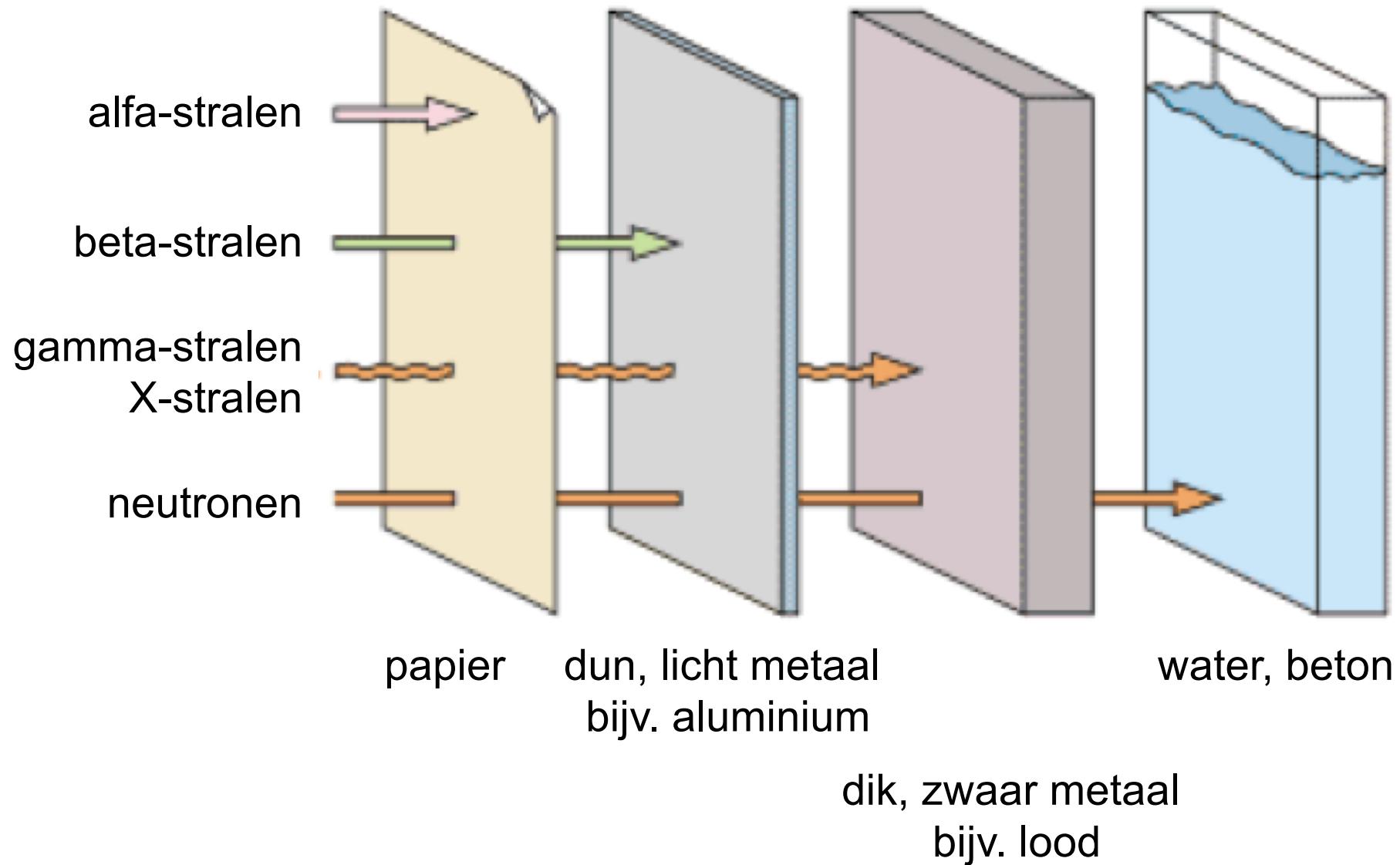

kosmische straling

Radioactieve straling – alfa, beta, gamma

Ioniserend of niet ?

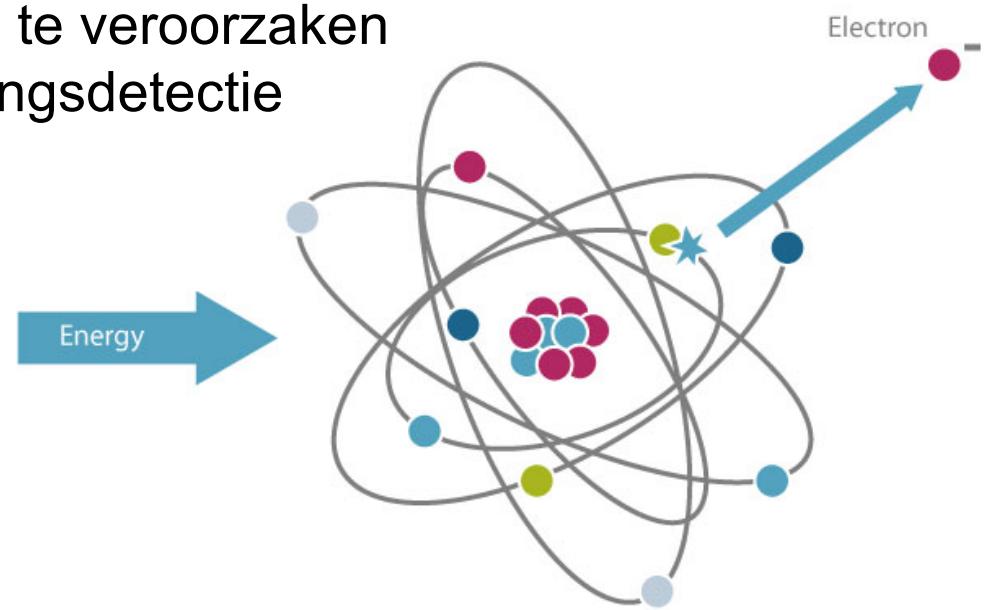
- **niet-ioniserende straling**

- energie te laag om ionisatie te veroorzaken
- bijv. mobiele telefoon, wifi, magnetron
- genereert bijv. warmte

- **ioniserende straling**

- **voldoende energie** om ionisatie te veroorzaken
- ionisatie vaak de basis van stralingsdetectie
- veroorzaakt biologische schade
  - ongezond, maar...
  - gebruikt in de radiotherapie

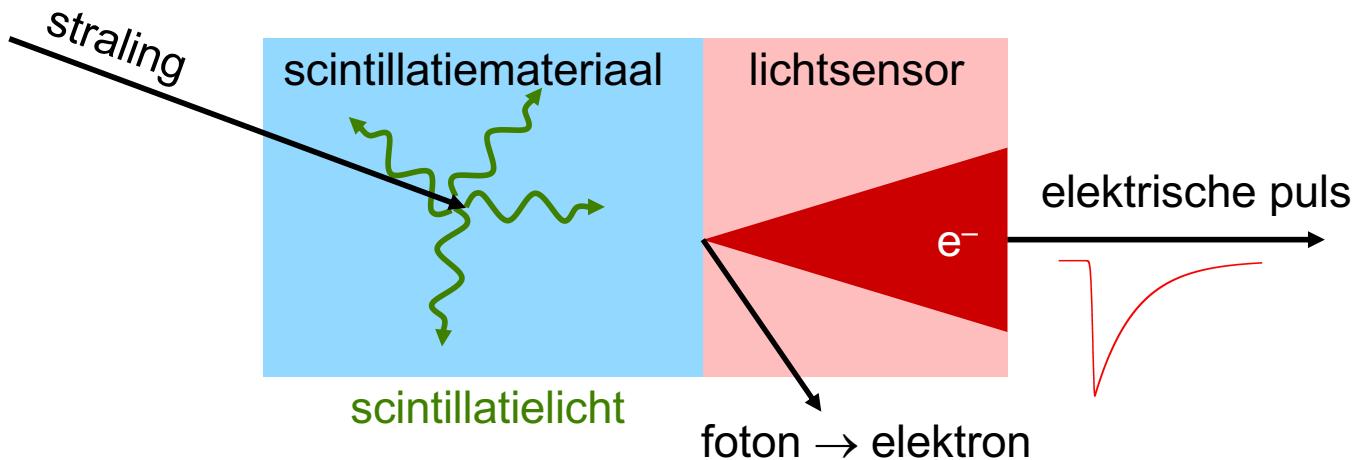

Hoe kunnen we ioniserende straling zien ?

---

via de ionisatie van bepaalde materialen

bijvoorbeeld de **scintillatiedetector**

demonstratie: NaI-detector (natrium-jodide)

Het onzichtbare zien

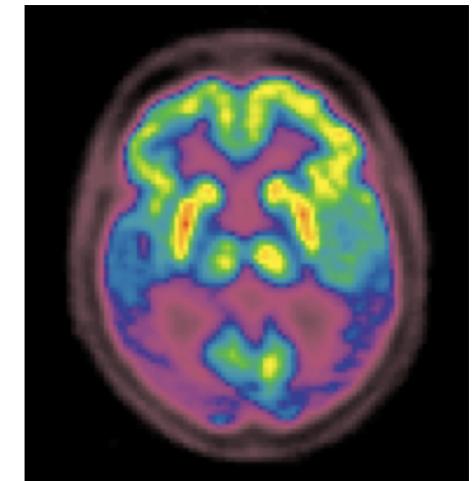
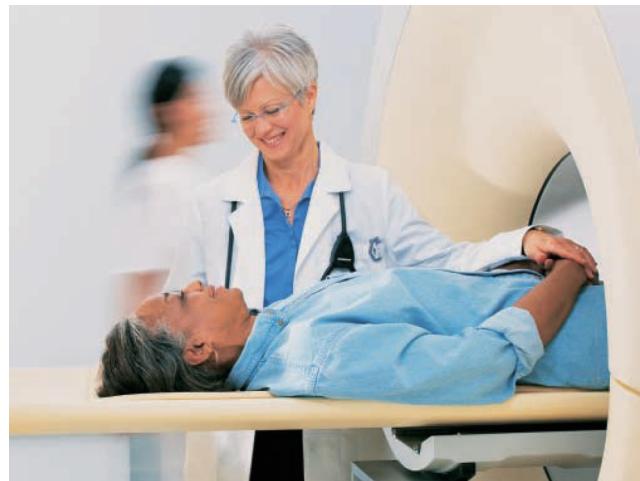

waar komt de straling vandaan ?

- essentieel om de **richting** van de straling te weten
- richting moet door de **camera** bepaald worden
- voor **3D beelden** moet **vanuit verschillende richtingen** gekeken worden

Zien **wat** er in het lichaam gebeurt (en waar)

---

laat de verdeling in het lichaam van
bepaalde radioactieve moleculen (“tracer”) zien

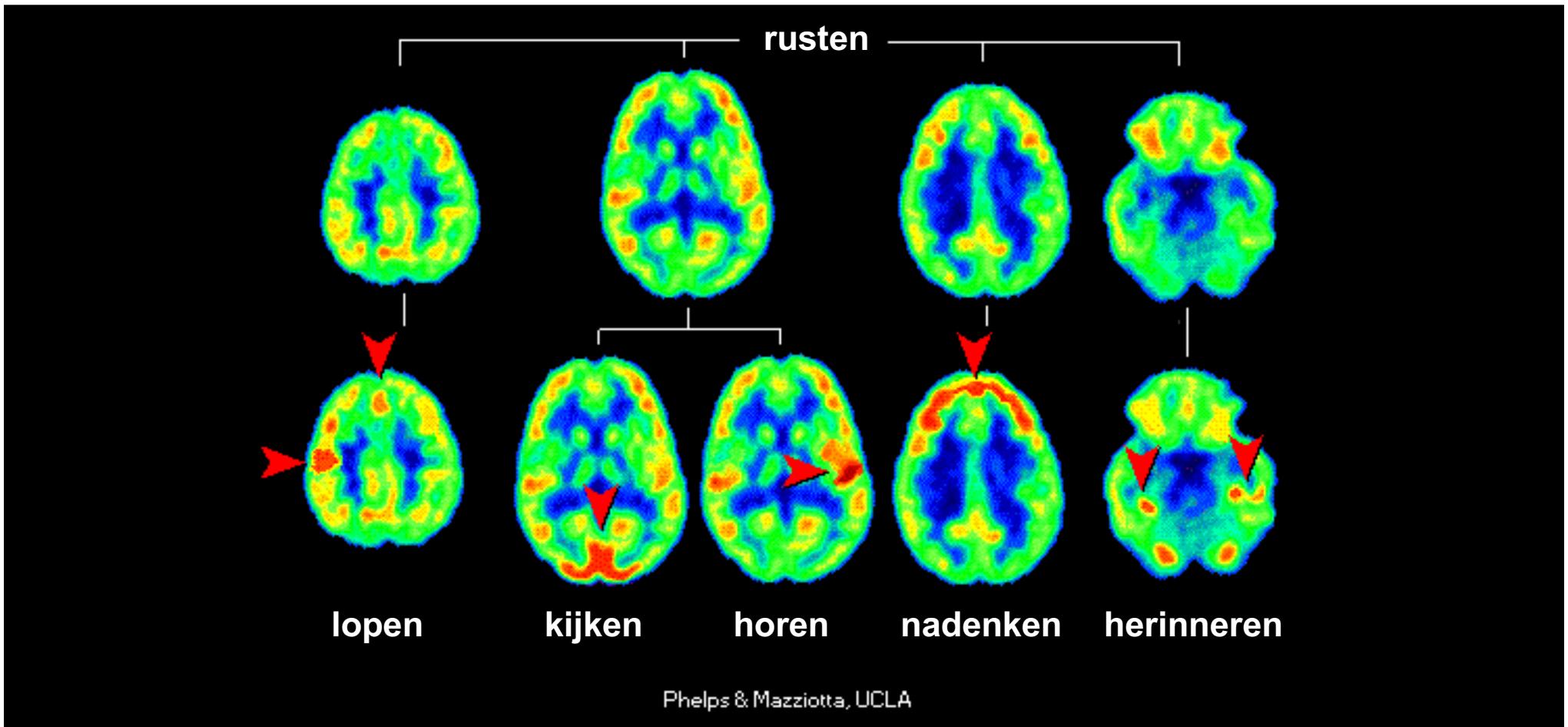
0 min 0 sec

<https://youtu.be/JaszDkmgfMY>

voorbeeld: ^{18}FDG

- ^{18}FDG (fluorodeoxyglucose) is een maatstaf voor het gebruik van energie door een cel
- actieve delen van de hersenen gebruiken meer energie

Een scan met de gamma-camera

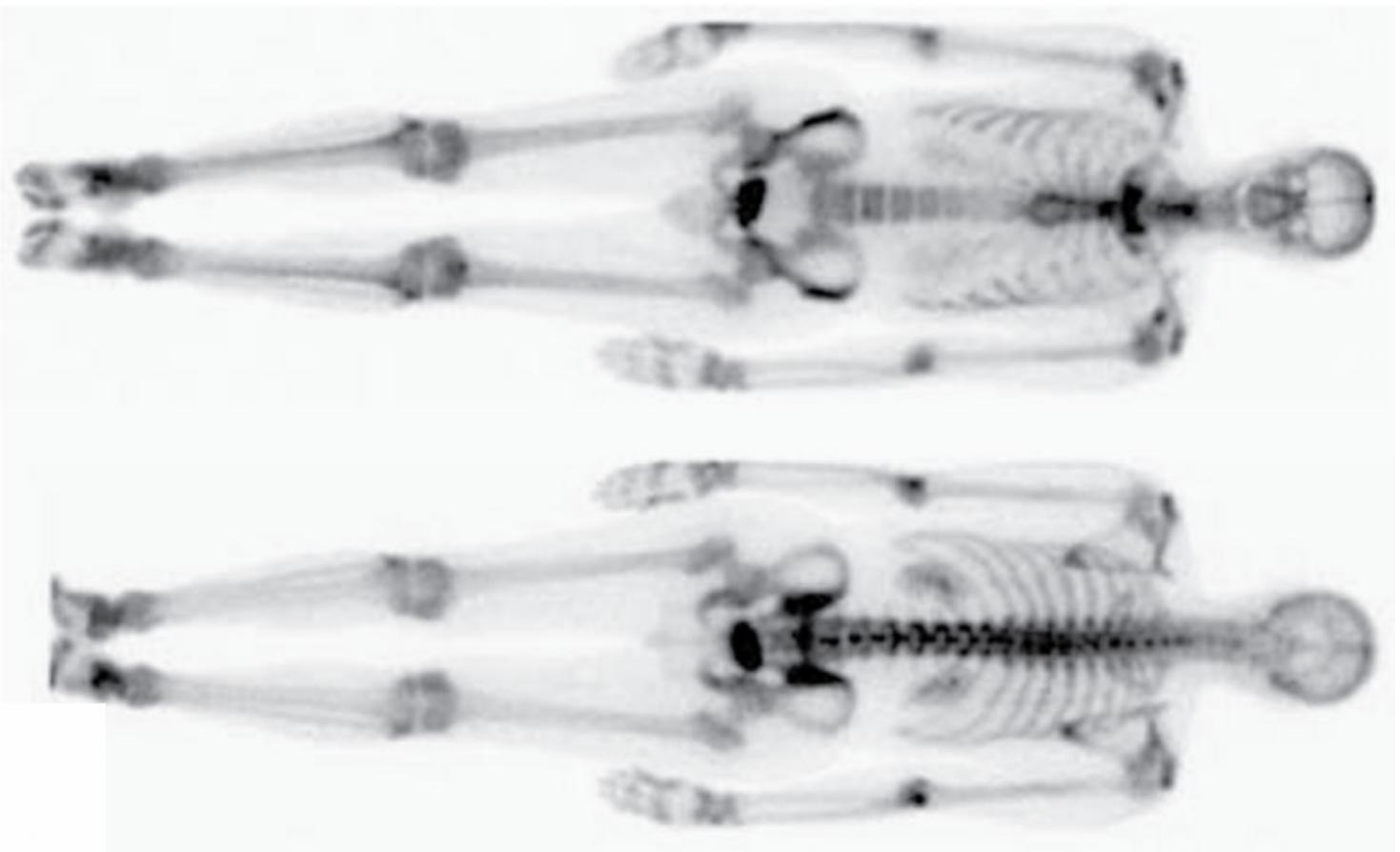

Een scan met de gamma-camera

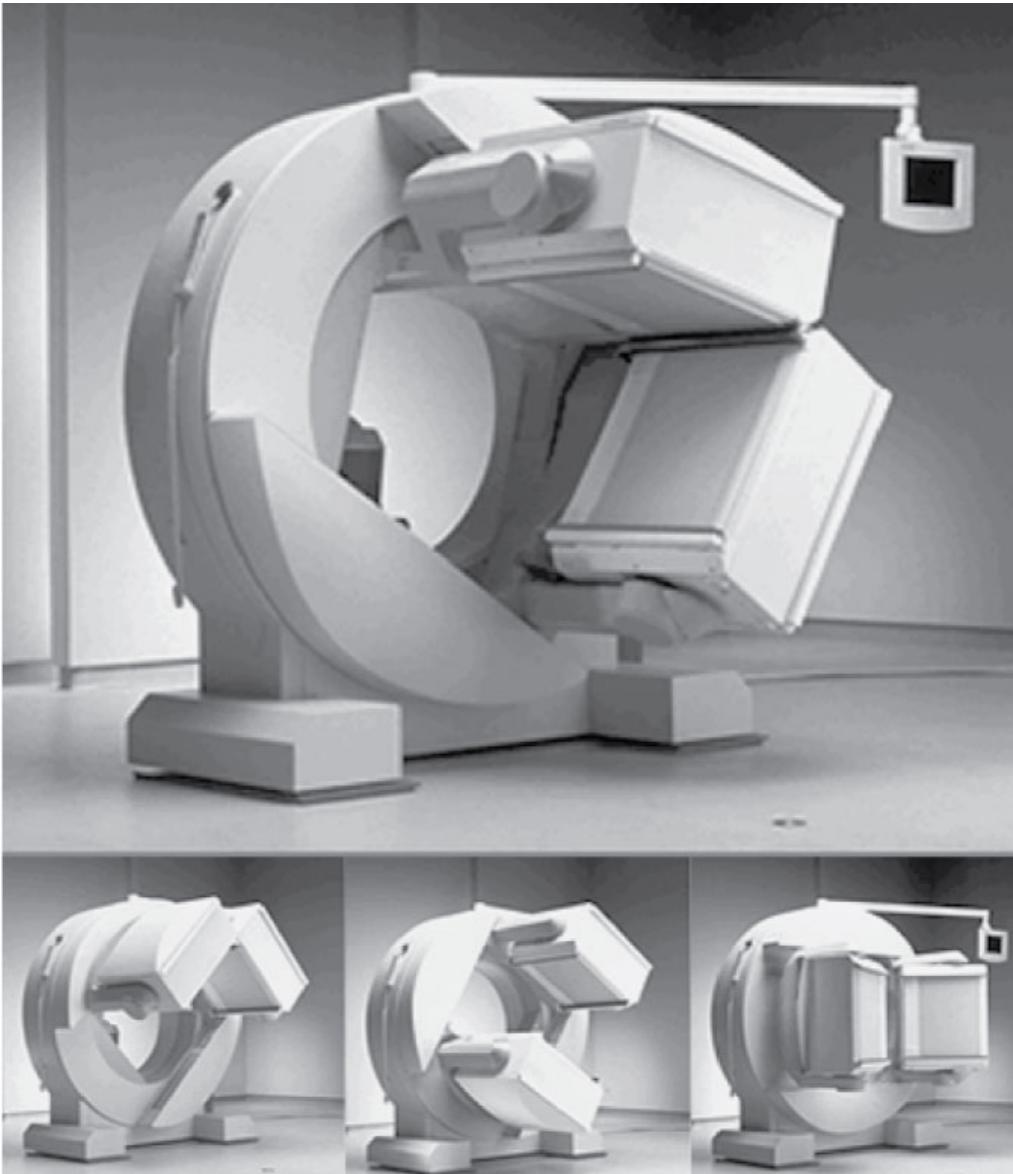

Courtesy Siemens Medical Systems, Inc., Hoffman Estates, IL

Flexibel gebruikt van gamma cameras

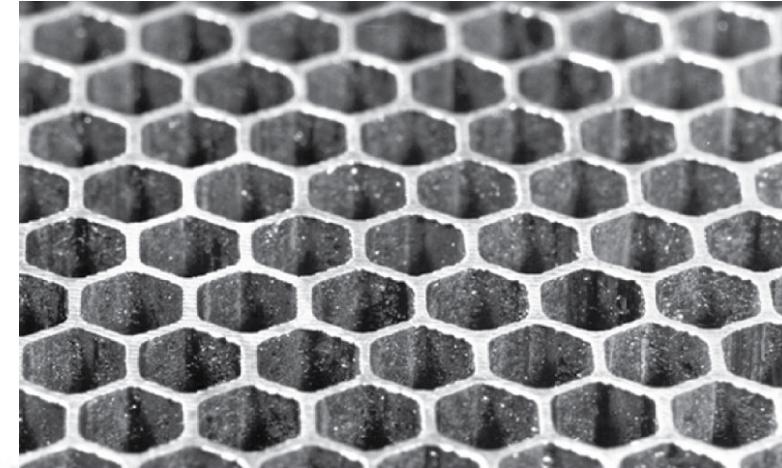
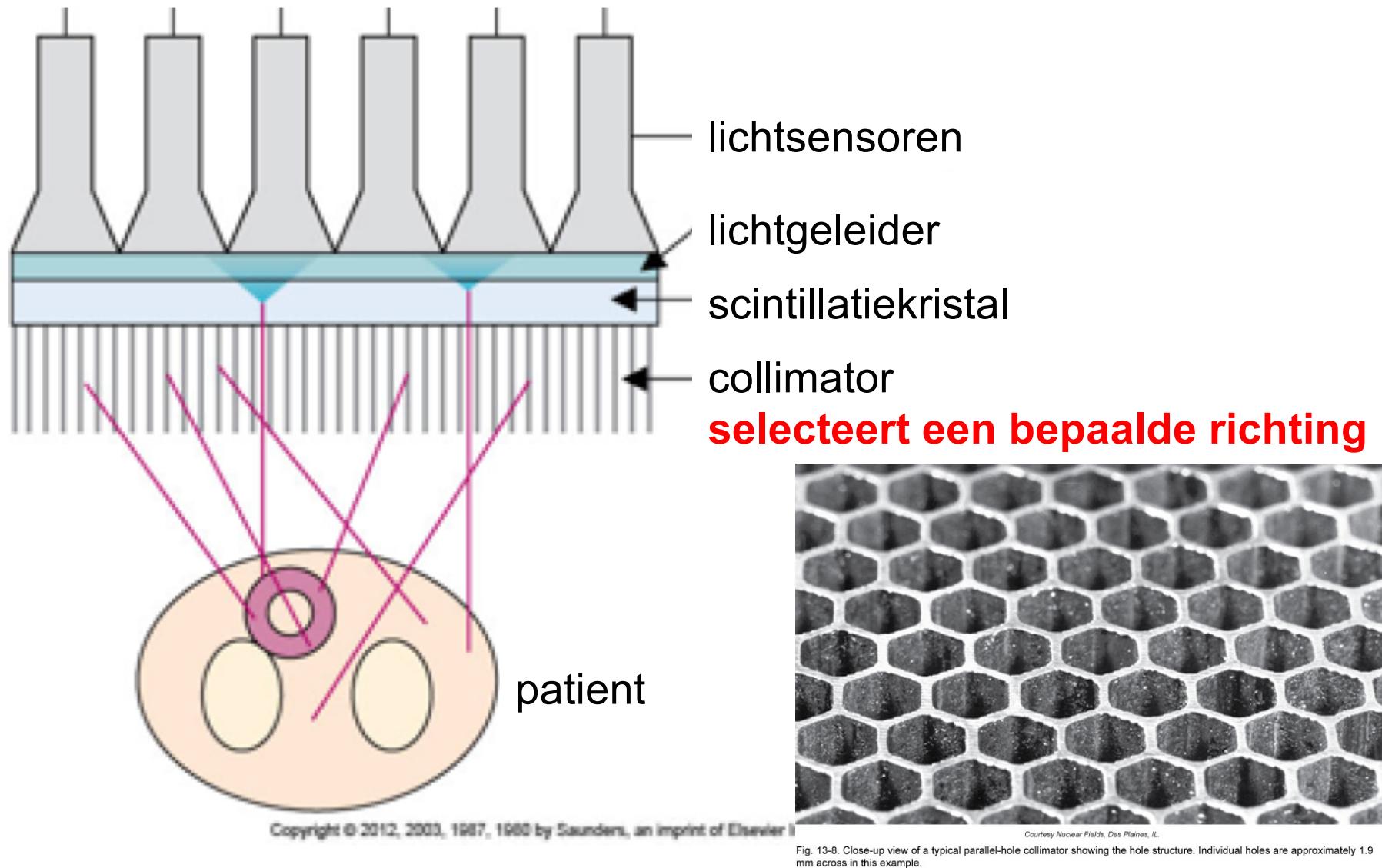

Courtesy Siemens Medical Systems, Inc., Hoffman Estates, IL.

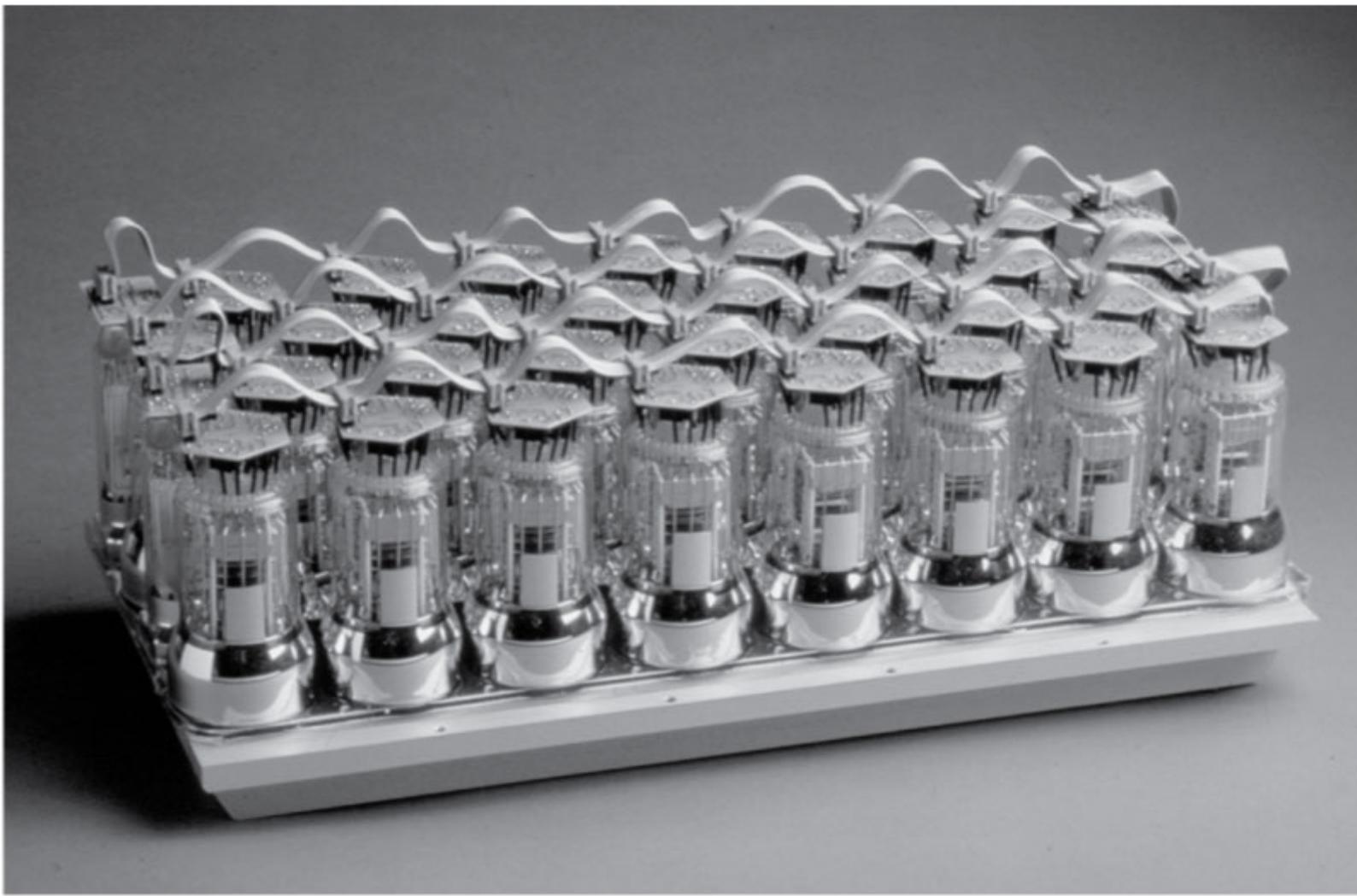
De gamma-camera

camera voor gamma-stralen (licht van heel hoge energie)

De detector in een gamma-camera

Courtesy Dr. Joel Karp, University of Pennsylvania, Philadelphia, PA.

Fig. 13-3. A rectangular gamma camera detector with the cover removed showing the photomultiplier (PM) tubes mounted on the NaI(Tl) crystal. In this example, the gamma camera detector measures $50 \times 15 \text{ cm}$ and is read out by 30 PM tubes 5 cm in diameter. This is a digital camera in which each of the PM tube outputs is individually digitized.

Cherry, Sorenson, Phelps, p. 198

3D beelden: de scan

ELSEVIER

16. Sinogram formation and SPECT (Figure 16-4)

©2012 Elsevier. All Rights Reserved

3D beelden: de beeldreconstructie

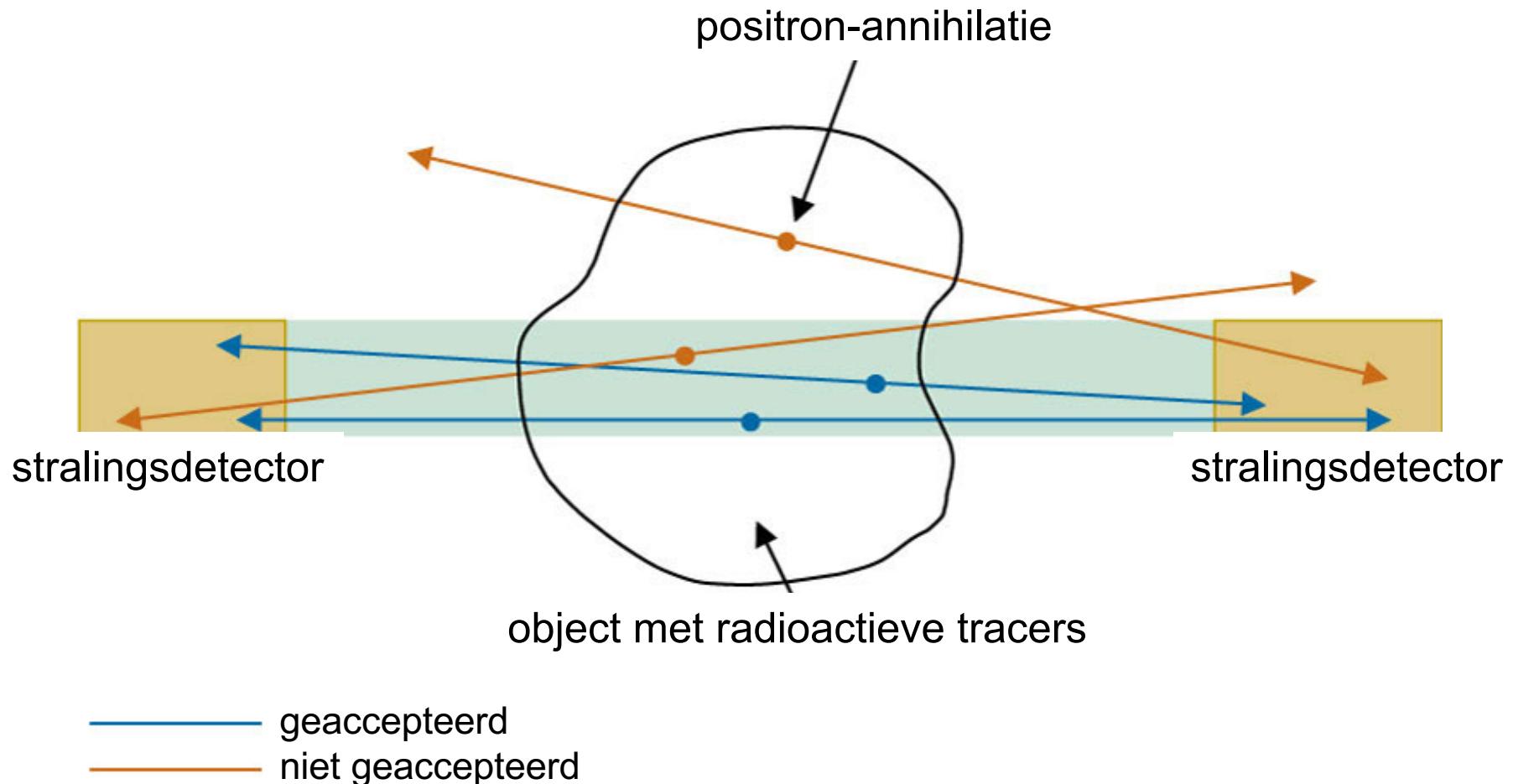
ELSEVIER

17. Backprojection (Figure 16-5)

©2012 Elsevier. All Rights Reserved

Positron emissie tomografie (PET)

camera zonder collimator

Copyright © 2012, 2003, 1987, 1980 by Saunders, an imprint of Elsevier Inc.

Cherry, Sorenson, Phelps, p. 308

Een PET scanner

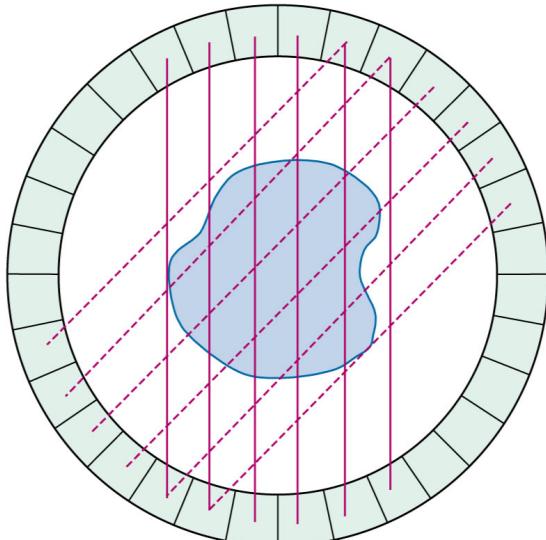

Fig. 18-2. Array of detectors operating in electronic coincidence with detectors on the opposite side of the ring. This allows simultaneous acquisition of projection views from many different angles. Solid and dotted lines illustrate two simultaneously acquired projection views.

Copyright © 2012, 2003, 1987, 1980 by Saunders, an imprint of Elsevier Inc.

Zijn er vragen ?

